

Karta charakterystyki niebezpiecznego preparatu chemicznego

Data sporządzenia: 01.12.2006

Data aktualizacji: 23.11.2009

1. IDENTYFIKACJA PREPARATU I IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA**1.1 Identyfikacja preparatu:** LETNI PŁYN DO SPRYSKIWACZY - SLK**1.2 Zastosowanie preparatu:** Letni płyn do spryskiwaczy w koncentracji.**1.3 Identyfikacja przedsiębiorstwa:**TENZI Sp. z o.o., 72-002 Dołuje, Skarbimierzycy 22, e-mail: info@tenzi.pl , www.tenzi.pl**Zakład produkcyjny:**

TENZI Sp. z o.o., 72-002 Dołuje, Skarbimierzycy 18, tel. +48 91 3119777, fax. +48 91 3119779

1.4 Telefon alarmowy: +48 91 31 19 777 (pon. - pt. 8-16) lub 998**2. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ**

Preparat został sklasyfikowany jako niebezpieczny w myśl obowiązujących przepisów (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. Nr 171, poz. 1665 i 1666 ze zmianami - Dz. U. 2004, Nr 243, poz. 2440; Dz. U. 2007, Nr 174, poz. 1222; Dz. U. 2009, Nr 43, poz. 353)).

Xn – Szkodliwy.

R10 – Produkt łatwo palny.

R20/21/22 – Działa szkodliwie przez drogi oddechowe, w kontakcie ze skórą i po połknięciu.

R68 – Możliwe ryzyko powstania nieodwracalnych zmian w stanie zdrowia.

3. SKŁAD I INFORMACJA O SKŁADNIKACH

Skład (zgodnie z 648/2004/WE): <5% niejonowe środki powierzchniowo czynne, substancja konserwująca (Benzisothiazolinone), kompozycja zapachowa (Limonene); pozostałe składniki – alkohole, substancje pomocnicze

Nazwa substancji niebezpiecznej	Stężenie [% wag.]	Nr CAS	Nr WE	Nr indeksowy	Symbole zagrożenia	Zwroty R
Metanol	3÷10	67-56-1	200-659-6	603-001-00-X	F, T	R11, R23/24/25- 39/23/24/25
Etanol	> 10	64-17-5	200-578-6	603-002-00-5	F	R11
Niejonowe środki powierzchniowo czynne	< 5	66455-14-9	polimer	---	Xn, N	R22, R41, R50
Substancja konserwująca (Benzisothiazolinone)	---	2634-33-5	brak danych	---	C	R35, R43

Pełne brzmienia symboli oraz zwrotów R znajdują się w punkcie 16.

4. PIERWSZA POMOC

ZATRUCIE INHALACYJNE – W przypadku wystąpienia objawów zatrucia inhalacyjnego (kaszel, uczucie duszności, zawroty głowy) wyprowadzić poszkodowanego na świeże powietrze. Zapewnić bezwzględny spokój w pozycji półleżącej lub siedzącej, wysiłek fizyczny może wywołać obrzęk płuc. Chronić przed utratą ciepła. Wezwać pomoc lekarską.

KONTAKT ZE SKÓRĄ – W przypadku skażenia odzieży niezwłocznie ją zdjąć, obmyć skórę dużą ilością wody (najlepiej bieżącą). W przypadku wystąpienia zmian skórnych lub oparzeń skontaktować się z lekarzem.

KONTAKT Z OCZAMI – Zanieczyszczone oczy przemyć dużą ilością chłodnej wody (co najmniej przez 15 minut) rozdzielając osobno powieki, skonsultować się z lekarzem specjalistą

PO POŁKNIECIU – W przypadku spożycia natychmiast wywołać wymioty. Podać do wypicia alkohol etylowy (wódka)

LETNI PŁYN DO SPRYSKIWACZY - SLK

40%) w ilości 100 ml. W każdym przypadku spożycia konieczny transport karetką pogotowia ratunkowego do szpitala. Dawka śmiertelna od 15 ml.

5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

PRODUKT ŁATWO PALNY.

ŚRODKI GAŚNICZE WŁAŚCIWE ZE WZGLĘDU NA RODZAJ PREPARATU: proszki gaśnicze, piany, dwutlenek węgla, woda – prądy rozproszone.

ŚRODKI GAŚNICZE, KTÓRYCH NIE WOLNO UŻYWAĆ ZE WZGLĘDÓW BEZPIECZEŃSTWA: nie są znane środki gaśnicze, których nie wolno stosować.

SZCZEGÓLNE ZAGROŻENIA: produkty niepełnego spalania zawierają tlenek węgla.

ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ DLA STRAŻAKÓW: stosować środki izolujące drogi oddechowe i ubranie odporne na działanie substancji chemicznych.

DODATKOWE INFORMACJE: W przypadku pożaru zawiadomić osoby znajdujące się w pobliżu o pożarze, usunąć z obszaru zagrożenia osoby postronne, powiadomić Straż Pożarną. Jeżeli to możliwe usunąć zbiorniki z preparatem z dala od działania ognia i wysokiej temperatury. Jeżeli to niemożliwe wówczas chłodzić zbiorniki znajdujące się w pobliżu ognia poprzez spryskiwanie strumieniem wody. Pozostałości po spaleniu muszą zostać całkowicie usunięte.

6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

ŚRODKI OCHRONY OSOBISTEJ: odzież ochronna; aparat izolujący drogi oddechowe; rękawice ochronne; okulary ochronne.

Unikać bezpośredniego kontaktu ze skórą i oczami; zapewnić odpowiednią wentylację.

POSTĘPOWANIE: W przypadku niezamierzonego uwolnienia się preparatu do środowiska powiadomić o awarii oraz usunąć źródła zapłonu. Zabezpieczyć studzienki ściekowe poprzez ich obwałowanie, nie dopuścić do przedostania się preparatu do wód powierzchniowych i gruntowych; unikać bezpośredniego kontaktu z uwalniającą się substancją. O ile to możliwe zlikwidować wyciek (zamknąć dopływ cieczy, uszczelnić, uszkodzone opakowanie umieścić w szczelnym opakowaniu ochronnym). Podczas dużego wycieku miejsce gromadzenia się cieczy obwałować, zebraną ciecz odpompować. Małe ilości rozlanego preparatu posypać niepalnym materiałem chłonnym (piasek, ziemia, trociny, ziemia okrzemkowa, zmieszany wapień), a następnie umieścić w oznakowanym, zamkniętym pojemniku – przekazać do utylizacji. Zanieczyszczoną powierzchnię spłukać wodą.

7. POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM I JEGO MAGAZYNOWANIE**7.1. POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM**

Podczas pracy z preparatem zalecana jest ostrożność. Wymagane stosowanie odpowiednich środków ochrony indywidualnej – patrz punkt 8.

Mieszać preparat wyłącznie z wodą. Nie mieszać preparatu z innymi preparatami chemicznymi.

Osoby ze skłonnością do alergii skórnej lub układu oddechowego nie powinny mieć kontaktu z preparatem.

Unikać narażenia – przed użyciem zapoznać się z instrukcją stosowania.

Po zastosowaniu pojemnik szczelnie zamknąć, przechowywać z dala od osób nieupoważnionych.

Podczas pracy z preparatem zapewnić odpowiednią wentylację pomieszczenia w celu uniknięcia zatrucia inhalacyjnego.

7.2. MAGAZYNOWANIE

Preparat przechowywać wyłącznie w oryginalnych opakowaniach z tworzywa sztucznego (polietylen o wysokiej jakości HDPE). Nie przelewać do opakowań zastępczych. Pojemniki z preparatem przechowywać w suchym pomieszczeniu szczelnie zamknięte, w temperaturze +5 ÷ 30° C ze sprawną wentylacją, wyposażonym w łatwo zmywalną, nienasiąkliwą podłogę odporną na alkalia. Chronić preparat przed światłem słonecznym oraz ciepłem. Przechowywać z dala od źródeł zapłonu i otwartego ognia.

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ**8.1. WARTOŚCI DOPUSZCZALNYCH STĘŻEŃ**

Parametry kontroli narażenia (wg Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833 ze zmianami – Dz. U. 2005, Nr 212, poz. 1769; Dz. U. 2007, Nr 161, poz. 1142):

Metanol (dane dla skoncentrowanego składnika):

NDS: 100 mg/m³

NDSCh: 300 mg/m³

Etanol (dane dla skoncentrowanego składnika):

NDS: 1900 mg/m³

NDSCh: - nie oznaczono

Niejonowe środki powierzchniowo czynne (dane dla skoncentrowanego składnika):

NDS, NDSCh: - nie oznaczono

Substancja konserwująca (Benzisothiazolinone) (dane dla skoncentrowanego składnika):

NDS, NDSCh: - nie oznaczono

Zalecenia dotyczące procedury monitoringu zawartości składników niebezpiecznych w powietrzu – metodyka pomiarów:

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 73, poz. 645 ze zmianami – Dz. U. 2007, Nr 241, poz. 1772)

- PN-89/Z-01001/06 - Ochrona czystości powietrza. Nazwy, określenia i jednostki. Terminologia dotycząca badań jakości powietrza na stanowiskach pracy.

- PN-89/Z-04008/07 – Ochrona czystości powietrza. Pobieranie próbek. Zasady pobierania próbek powietrza w środowisku pracy i interpretacja wyników.

- PN-EN-689:2002 – Powietrze na stanowiskach pracy – Wytyczne oceny narażenia inhalacyjnego na czynniki chemiczne przez porównanie z wartościami dopuszczalnymi i strategią pomiarów.

Uwaga: Gdy stężenie substancji jest ustalone i znane, doboru środków ochrony indywidualnej należy dokonywać z uwzględnieniem stężenia substancji występującej na danym stanowisku pracy, czasu ekspozycji oraz czynności wykonywanych przez pracownika. W sytuacji awaryjnej, jeżeli stężenie substancji na stanowisku pracy nie jest znane, stosować środki ochrony indywidualnej o najwyższej klasie ochrony.

8.2. ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

Stosowane środki ochrony indywidualnej powinny spełniać wymogi Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. Nr 259, poz. 2173):

OCHRONA DRÓG ODDECHOWYCH: w przypadku braku wentylacji mechanicznej i przy dużym narażeniu na preparat należy stosować maskę przeciwgazową z pochłaniaczem par.

OCHRONA RĄK: rękawice ochronne.

OCHRONA OCZU I TWARZY: okulary ochronne.

OCHRONA SKÓRY: ubranie ochronne.

9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

9.1. INFORMACJE OGÓLNE

POSTAĆ – ciecz

ZAPACH – charakterystyczny

9.2. WAŻNE INFORMACJE DLA BEZPIECZEŃSTWA ZDROWIA I ŚRODOWISKA

pH – 10 ± 1

TEMPERATURY

a) WRZENIA-brak danych

b) TOPNIENIA- brak danych

c) ZAPŁONU – brak danych

d) SAMOZAPŁONU – brak danych

PALNOŚĆ – brak danych

WŁAŚCIWOŚCI WYBUCHOWE – brak danych

WŁAŚCIWOŚCI UTLENIAJĄCE – brak danych

PREŻYNOŚĆ PAR – brak danych

GĘSTOŚĆ WZGLĘDNA – 0,924 ± 0,020 g/cm³

ROZPUSZCZALNOŚĆ

a) W WODZIE - pełna

b) W ROZPUSZCZALNIKACH ORGANICZNYCH – brak danych

WSPÓŁCZYNNIK PODZIAŁU n-oktanol/woda – brak danych

LEPKOŚĆ – brak danych

GĘSTOŚĆ PAR – brak danych
SZYBKOŚĆ PAROWANIA – brak danych

9.3. INNE INFORMACJE

WSPÓŁCZYNNIK ZAŁAMANIA ŚWIATŁA – 18,7 % Brix* ± 5%

* - przedstawiony jako % wag. zawartości sacharozy w wodnym roztworze

10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

Produkt w warunkach prawidłowego magazynowania stabilny chemicznie (patrz: punkt 7).

10.1. WARUNKI, KTÓRYCH NALEŻY UNIKAĆ: silnie nagrzane pomieszczenia bez wentylacji. Chronić pojemniki przed długotrwałym działaniem promieniowania świetlnego.

10.2. MATERIAŁY, KTÓRYCH NALEŻY UNIKAĆ: zasady, środki utleniające, środki redukujące, środki zapalne, kwasy.

10.3. NIEBEZPIECZNE PRODUKTY ROZKŁADU: tlenek i dwutlenek węgla, formaldehyd – powstające podczas termicznego rozkładu.

11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

DRUGI NARAŻENIA:

- **ODDECHOWE:** w przypadku długotrwałego narażenia na działanie preparatu i przy braku wentylacji może spowodować podrażnienie górnych dróg oddechowych.

- **POKARMOWE:** toksyczny, wypicie preparatu powoduje objawy początkowe jak w upojeniu alkoholowym. Następnie po paru do kilkunastu godzin metabolity metanolu powodują kwasicę metaboliczną wraz z uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego (utrata przytomności, drgawki, obrzęk mózgu), uszkodzeniem nerwu wzrokowego – zaburzenia widzenia do całkowitej utraty wzroku, zaburzeniami krążenia: przyśpieszenie akcji serca, arytmia, zapaść, możliwość obrzęku płuc.

- **KONTAKT ZE SKÓRĄ:** działa drażniąco.

- **KONTAKT Z OCZAMI:** działa drażniąco.

INFORMACJE DOTYCZĄCE SKŁADNIKÓW PREPARATU (wg KARTY CHARAKTERYSTYKI POSZCZEGÓLNYCH SUROWCÓW):

Metanol (dane dla skoncentrowanego składnika):

LD50 (szczur, doustnie) 5628 mg/kg, LDL0 (człowiek, doustnie) 143 mg/kg

LC50 (szczur, wdychanie) 85120 mg/m³/4h

LD50 (królik, skóra) 15800 mg/kg

Drogi narażenia: drogi oddechowe, skóra, przewód pokarmowy. Działa depresyjnie na ośrodkowy układ nerwowy.

Wdychanie par: w wysokich stężeniach pary działają drażniąco, pojawia się skrócenie oddechu z kaszlem, możliwe bóle głowy. Metanol może być wchłaniany przez płuca, powodując takie same objawy jak po spożyciu.

Kontakt ze skórą: w działaniu na skórę następuje przekrwienie, uczucie ciepła i suchość skóry. Możliwe egzemy i wysypki.

Kontakt z oczami: może wystąpić podrażnienie i zaczerwienienie.

Spożycie: Toksyczny po podaniu drogą pokarmową w efekcie działania metabolitów po okresie bezobjawowym trwającym kilka godzin. Wypicie metanolu powoduje objawy początkowe jak w upojeniu alkoholowym. Następnie po paru do kilkunastu godzin metabolity metanolu wywołują kwasicę metaboliczną wraz z:

- uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego (utrata przytomności, drgawki, obrzęk mózgu)

- uszkodzeniem nerwu wzrokowego – zaburzenia widzenia do całkowitej utraty wzroku (może wystąpić po wypiciu 10 ml metanolu)

- zaburzeniami krążenia – przyśpieszenie akcji serca, arytmia, wzrost – następnie spadek ciśnienia tętniczego, zapaść, możliwość obrzęku płuc

- ryzykiem innych powikłań

Skutki zdrowotne narażenia przewlekłego: stany zapalne dróg oddechowych, spojówek, oczu, bóle głowy, uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego, nerek i serca. W działaniu na skórę następuje przekrwienie, uczucie ciepła i suchość skóry. Możliwe stany zapalne i wysypki.

Nie stwierdzono działania kancerogennego, mutagennego, narkotycznego i działania na rozrodczość.

Etanol (dane dla skoncentrowanego składnika):

LD50: 6 200 – 17 800 mg/kg (szczur, doustnie)

LD50: > 20 000 mg/kg (królik, skóra)

LC50: > 8 000 mg/l/4h (szczur, wdychanie)

Działanie drażniące:

- oczy: nieznaczne podrażnienie (królik)
- skóra: nieznaczne podrażnienie (królik)

Produkt nie działa uczulające.

Toksyczność podostra/podchroniczna: systematyczne spożywanie dużych dawek etanolu może doprowadzić do uszkodzenia praktycznie wszystkich organów wewnętrznych. Zasadnicze objawy toksyczności substancji wykazuje wątroba.

Działanie rakotwórcze i mutagenne: nie wykazano

Dalsze informacje toksykologiczne:

Po narażeniu drogą oddechową na działanie pary: nieznaczne podrażnienie błon śluzowych. Ryzyko absorpcji.

Po zanieczyszczeniu skóry: po długotrwałym narażeniu na substancję: zapalenie skóry.

Po zanieczyszczeniu oczu: nieznaczne podrażnienie.

Po spożyciu dużych ilości: mdłości i wymioty

Po absorpcji dużych ilości: zawroty głowy, nietrzeźwość, narkoza, porażenie oddechowe.

Niejonowe środki powierzchniowo czynne (dane dla skoncentrowanego składnika):

Produkt sklasyfikowany jako szkodliwy w razie spożycia. Długotrwały lub wielokrotny kontakt ze skórą może powodować jej podrażnienie. W razie kontaktu z oczami może dojść do poważnych uszkodzeń, nawet nieodwracalnych.

LD50 < 2000 mg/kg (doustnie).

Substancja konserwująca (Benzisothiazolinone) (dane dla skoncentrowanego składnika):

LD50: 784 mg/kg (szczur-samica, doustnie)

LD50: 670 mg/kg (szczur-samiec, doustnie)

Skóra i błona śluzowa mogą ulec alergicznemu podrażnieniu. Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu.

Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.

12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

Środki powierzchniowo czynne zawarte w preparacie spełniają kryteria biodegradowalności zgodnie z Rozporządzeniem WE 648/2004 w sprawie detergentów.

DANE DOTYCZĄCE SUROWCÓW (wg KCHNSCh):

Metanol (dane dla skoncentrowanego składnika):

Log P(w/o) – 0,74. Nie jest spodziewana bioakumulacja.

Ekotoksyczność:

- ryby: *Limnea macrochirus* LC50: 15400 mg/l/96h
  - daphnia: *Daphnia magna* EC50: >1000 mg/l/48h
  - algi: *Scenedesmus quadricauda* IC5: 8000 mg/l/8d
  - bakterie: *Pseudomonas putida* EC5: 6600 mg/l/16h
  - pierwotniaki: *Entosiphon sulcatum* EC5: > 10000 mg/l/72h
- Degradowalność: BZT5: 1,12 g/g, ChZT: 1,50 g/g, TeorZT: 1,5 g/g
- Nie dopuszczać do dostania się do wód, ścieków lub gleby.

Etanol (dane dla skoncentrowanego składnika):

Ekotoksyczność:

- dla ryb: LC50 8140 mg/l/48h (*Leuciscus idus*)
- dla dafni: UE50 9268-14221 mg/l/48h (*Daphnia magna*)
- dla glonów: IC5 5 000 mg/l/7d (*Scenedesmus quadricauda*)
- dla bakterii: UE5 65000 mg/l/16h (*Pseudomonas putida*)

Niejonowe środki powierzchniowo czynne (dane dla skoncentrowanego składnika):

Środki powierzchniowo czynne zawarte w tym produkcie spełniają kryteria biodegradowalności zgodnie z Rozporządzeniem WE 648/2004 dotyczącym detergentów.

Biodegradacja > 60% wytwarzanie CO₂, 70% redukcja DOC – łatwo ulega degradacji biologicznej.

Substancja sklasyfikowana jako niebezpieczna dla środowiska, toksyczna dla organizmów wodnych.

Substancja konserwująca (Benzisothiazolinone) (dane dla skoncentrowanego składnika):

Ekotoksyczność:

- dla ryb: LC50: 1,6 mg/l/96h (*Salmo gairdneri*)
- dla ryb: LC50: 5,9 mg/l/96h (*Lepomis macrochirus*)
- dla rozwielitek: EC50: 4,3 mg/l/48h (*Daphnia magna*)
- dla glonów: EC50: 0,07 mg/l/72h – biomasa ogółem, EC50: 0,15 mg/l/72h – wskaźnik wzrostu (*Scenedesmus quadricauda*)

Nie dopuszczać do przedostania się do kanalizacji, wód oraz gruntu.

Produkt nie przyczynia się do wartości AOX w ściekach.

13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI**POZOSTAŁOŚCI LUB ODPADY:**

Nie mieszać preparatu z innymi odpadami ciekłymi. Nie usuwać do kanalizacji. Produkt należy całkowicie zużyć zgodnie z jego zaleceniem, jeżeli to niemożliwe produkt lub pozostałości produktu muszą zostać usunięte jako szczególne odpady.

Kod odpadu i rodzaj: 07 06 04 – inne rozpuszczalniki organiczne, roztwory z przemywania i ciecie macierzyste; 16 03 05 – organiczne odpady zawierające substancje niebezpieczne.

Klasyfikacja kodu odpadu i rodzaj zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

OPAKOWANIA:

Zanieczyszczone opakowanie należy całkowicie opróżnić. Puste opakowania wypłukać kilkakrotnie wodą, którą zużyć tak jak preparat. Puste opakowanie można składować w pojemnikach przeznaczonych do zbiórki opakowań z tworzyw sztucznych lub przekazać wyspecjalizowanej firmie do utylizacji.

Przestrzegać przepisów Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628) z późniejszymi zmianami.

Przestrzegać przepisów Ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638) z późniejszymi zmianami.

Kod odpadu i rodzaj: 15 01 02 – opakowania z tworzyw sztucznych; 15 01 10 – opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone.

14. INFORMACJE O TRANSPORCIE

NAZWA WYSYŁKOWA: **LETNI PŁYN DO SPRYSKIWACZY – SLK**

- **NUMER UN:** nie dotyczy

- **NAZWA NIEBEZPIECZNEGO MATERIAŁU:** nie dotyczy

- **KLASA NIEBEZPIECZEŃSTWA W TRANSPORCIE WG ADR/RID:** nie dotyczy

- **GRUPA PAKOWANIA:** nie dotyczy

- **NALEPKA OSTRZEGAWCZA:** nie dotyczy

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH**OZNAKOWANIE:**

(zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 5 marca 2009 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz niektórych preparatów chemicznych (Dz. U. 2009, nr 53, poz. 439)):

NAZWA HANDLOWA: **LETNI PŁYN DO SPRYSKIWACZY – SLK**

ZNAK / ZNAKI OSTRZEGAWCZE:

SZKODLIWY

ZWROTY WSKAZUJĄCE RODZAJ ZAGROŻENIA:

R10 – PRODUKT ŁATWO PALNY

R20/21/22 – DZIAŁA SZKODLIWIE PRZEZ DROGI ODDECHOWE, W KONTAKCIE ZE SKÓRĄ I PO POŁKNIECIU.

R68 – MOŻLIWE RYZYKO POWSTANIA NIEODWRACALNYCH ZMIAN W STANIE ZDROWIA.

ZWROTY OKREŚLAJĄCE WARUNKI BEZPIECZNEGO STOSOWANIA:

S23 – NIE WDYCHAĆ ROZPYLONEJ CIECZY.

S24 – UNIKAĆ ZANIECZYSZCZENIA SKÓRY.

S28 – ZANIECZYSZCZONĄ SKÓRĘ NATYCHMIAST PRZEMYĆ DUŻĄ ILOŚCIĄ WODY.

S36/37 – NOSIĆ ODPOWIEDNIĄ ODZIEŻ OCHRONNĄ I ODPOWIEDNIE RĘKAWICE OCHRONNE.

S45 – W PRZYPADKU AWARII LUB JEŻELI ŹLE SIĘ POCZUJESZ, NIEZWŁOCZNIE ZASIĘGNIJ PORADY

LETNI PŁYN DO SPRYSKIWACZY - SLK

LEKARZA – JEŻELI TO MOŻLIWE, POKAŻ ETYKIETĘ.
S1/2 – PRZECHOWYWAĆ POD ZAMKNIĘCIEM I CHRONIĆ PRZED DZIEĆMI.

PREPARAT TYLKO DLA PROFESJONALISTÓW

INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

Niniejszą kartę charakterystyki sporządzono w oparciu o następujące przepisy prawne:

- Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. Nr 11, poz. 84 ze zmianami – Dz. U. 2002, Nr 142, poz. 1187; Dz. U. 2003, Nr 189, poz. 1852; Dz. U. 2009, Nr 20, poz. 106).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. Nr 201, poz. 1674 i 1675).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. Nr 171, poz. 1665 i 1666 ze zmianami - Dz. U. 2004, Nr 243, poz. 2440; Dz. U. 2007, Nr 174, poz. 1222; Dz. U. 2009, Nr 43, poz. 353).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 marca 2009 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz niektórych preparatów chemicznych (Dz. U. 2009, nr 53, poz. 439).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 kwietnia 2004 roku w sprawie substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych, których opakowania należy zaopatrywać w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci i wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (Dz. U. 2004, Nr 128, poz. 1348).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2003 r. w sprawie informacji o preparatach niebezpiecznych, dla których nie jest wymagane dostarczenie karty charakterystyki (Dz. U. Nr 19, poz. 170).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 ze zmianami – Dz. U. 2006, Nr 66, poz. 469; Dz. U. 2006, Nr 120, poz. 826, Dz. U. 2007, Nr 7, poz. 48; Dz. U. 2009, Nr 63, poz. 520).
- Rozporządzenie WE nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych.
- Ustawa z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. Nr 175, poz. 1433 ze zmianami – Dz. U. 2005, Nr 180, poz. 1491; Dz. U. 2007, Nr 39, poz. 252).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 lipca 2004 r. w sprawie ograniczeń, zakazów lub warunków produkcji, obrotu lub stosowania substancji niebezpiecznych oraz zawierających ich produktów (Dz. U. 2004, Nr 168, poz. 1762 ze zmianami – Dz. U. 2005, Nr 39, poz. 372; Dz. U. 2006, Nr 127, poz. 887; Dz. U. 2006, Nr 159, poz. 1131; Dz. U. 2006, Nr 239, poz. 1731; Dz. U. 2007, Nr 1, poz. 1; Dz. U. 2007, Nr 116, poz. 806; Dz. U. 2008, Nr 190, poz. 1163).
- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r., Kodeks Pracy (j.t. Dz. U. Nr 21 z 1998r poz. 94 ze zmianami).
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833 ze zmianami – Dz. U. 2005, Nr 212, poz. 1769; Dz. U. 2007, Nr 161, poz. 1142).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 73, poz. 645 ze zmianami – Dz. U. 2007, Nr 241, poz. 1772).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. Nr 259, poz. 2173).
- Rozporządzenie (WE) nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów oraz Rozporządzenie Komisji (WE) nr 907/2006 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 648/2004 Parlamentu europejskiego i Rady w sprawie detergentów w celu dostosowania jego załączników III i VII.
- Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowania ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywę Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/EWG i 2000/21/WE.

ZGODNIE Z ROZPORZĄDZENIEM MINISTRA GOSPODARKI I PRACY Z DNIA 21 LUTEGO 2005 R. ZMIENIAJĄCE ROZPORZĄDZENIE W SPRAWIE OGRANICZEŃ, ZAKAZÓW LUB WARUNKÓW PRODUKCJI, OBROTU LUB STOSOWANIA SUBSTANCJI NIEBEZPIECZNYCH I PREPARATÓW NIEBEZPIECZNYCH ORAZ ZAWIERAJĄCYCH JE PRODUKTÓW (DZ. U. 2005, NR 39, POZ. 372) ZABRANIA SIĘ WPROWADZANIA DO OBROTU DETALICZNEGO SUBSTANCJI I PREPARATÓW CHEMICZNYCH ZAKLASYFIKOWANYCH JAKO **BARDZO TOKSYCZNE LUB ŻRĄCE** Z PRZYPISANYM ZWROTEM **R35, METANOLU** ORAZ PREPARATÓW ZAWIERAJĄCYCH **METANOL W STĘŻENIACH WIĘKSZYCH NIŻ 3% WAG.**, W TYM PREPARATÓW DO SPRYSKIWANIA SZYB. SUBSTANCJE TE MOGĄ ZOSTAĆ WPROWADZONE DO OBROTU POD WARUNKIEM, ŻE OSOBA WPROWADZAJĄCA JE UZYSKA OD NABYWCY IDENTYFIKUJĄCE GO NASTĘPUJĄCE DANE: 1) NAZWĘ FIRMY LUB IMIĘ I NAZWISKO; 2) ADRES, 3) NUMER NIP, JAK RÓWNIEŻ ZGŁOSI W TERMINIE DO KOŃCA LUTEGO KAŻDEGO ROKU LISTY ODBIORCÓW ZA ROK POPRZEDNI WŁAŚCIWEMU TERENOWO PAŃSTWOWEMU POWIATOWEMU INSPEKTOROWI SANITARNEMU ORAZ BĘDZIE PROWADZIĆ EWIDENCJĘ ROZCHODU PREPARATÓW, O KTÓRYCH MOWA POWYŻEJ.

16. INNE INFORMACJE

Powyższe informacje są opracowane w oparciu o bieżący stan wiedzy i dotyczą produktu w postaci, w jakiej jest stosowany. Dane dotyczące tego produktu przedstawiono w celu uwzględnienia wymogów bezpieczeństwa, a nie zagwarantowania jego szczególnych właściwości. W przypadku, gdy warunki stosowania preparatu nie znajdują się pod kontrolą producenta, odpowiedzialność za bezpieczne stosowanie preparatu spada na użytkownika.

Pracodawca jest zobowiązany do poinformowania wszystkich pracowników, którzy mają kontakt z produktem, o zagrożeniach i środkach ochrony osobistej wyszczególnionych w tej karcie charakterystyki.

Niniejsza karta charakterystyki opracowana została na podstawie kart charakterystyki surowców znajdujących się w składzie preparatu dostarczonych przez producentów oraz w oparciu o obowiązujące przepisy dotyczące niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych.

Klasyfikacji preparatu dokonano na podstawie maksymalnych stężeń składników niebezpiecznych.

Pełne brzmienia symboli oraz zwrotów R z punktu 2:

F – Wysoce łatwopalny

T – Toksyczny

C - Żrący

Xn – Szkodliwy

N – Niebezpieczny dla środowiska

R11 – Produkt wysoce łatwopalny

R22 – Działa szkodliwie po połknięciu

R23/24/25 – Działa toksycznie przez drogi oddechowe, w kontakcie ze skórą i po połknięciu

R35 – Powoduje poważne oparzenia

R39 – Zagroza powstaniem bardzo poważnych nieodwracalnych zmian w stanie zdrowia

R41 – Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu

R43 – Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą

R50 – Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne

Szczegółowe zasady stosowania preparatu zamieszczono w karcie technicznej dostępnej na stronie www.tenzi.pl

Szkolenia: Osoby uczestniczące w obrocie preparatu niebezpiecznego powinny zostać przeszkolone w zakresie postępowania, bezpieczeństwa i higieny. Kierowcy pojazdów powinni odbyć przeszkolenie i uzyskać stosowne zaświadczenie zgodnie z wymaganiami przepisów ADR.

Preparat zgłoszono do **Inspektora do Spraw Substancji i Preparatów Chemicznych.**

Data ważności preparatu w normalnych warunkach przechowywania – 36 miesięcy od daty produkcji.

Zmiany w stosunku do wersji poprzedniej:

- aktualizacja ogólna. Zaktualizowane karty dostępne na stronie internetowej www.tenzi.pl.

Karta jest dokumentem jednolitym zawierającym 8 stron. Zmiany w treści przez osoby nieupoważnione jest wzbronione.

Kartę sporządziła Monika Rzepkowska - technolog@tenzi.pl

Skarbimierzyce 23.11.2009 r.